

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY ČASOPIS
FARNOSTI MARKUŠOVCE

01

2025
MAREC

27. ROČNÍK

ZALOŽENÉ 1999

Pútnik nádeje

04 | Jubilejný rok

10 | Chválospev na stvorenie

16 | Púť farnosti do Ríma

EDITORIÁL

MILÍ ČITATELIA!

Začíname dvadsiatsiedmy ročník vydávania nášho časopisu. Jeho názov je františkánskym pozdravom *Pax et bonum*. A keďže aj terajší Svätý Otec, hoci jezuita, prijal pápežské meno František, pozrime sa teda na to, ako on vníma pojmy **pokoj a dobro**.

„POKOJ, ktorý pramení z viery, je DAR: je to milosť zakusovania toho, že Boh nás miluje a je vždy pri nás.“ A na inom mieste hlava Katolíckej cirkvi dodáva: „Kultúra stretnutia, kultúra dialógu: toto je jediná cesta k pokoji.“

Pokoj teda neznamená len bezvojnový stav, alebo stav bez konfliktu či hnevu. Je to poznanie, kým vlastne sme. Ak naplno precitujeme poznaním, že sme dcéry a synovia Kráľa a dedičmi jeho kráľovstva, jeho pokoj nás zachová aj v nepokojných svetských časoch.

O ďalšom pojme hovorí pontifex nasledovne: „DOBRO nie je len CIEĽ, ale aj SPÔSOB. Dobro potrebuje veľa diskretnosti, veľa láskavosti. Dobro potrebuje predovšetkým zbaviť sa tej niekedy až príliš ťažkopádnej prítomnosti, ktorou je naše ego. Keď je naše ego v centre všetkého, všetko zničí. Ak každý čin, ktorý v živote vykonávame, konáme len pre SEBA, úbohé ego preberá kontrolu nad všetkým, a tak sa rodí PÝCHA.“

To biblicky známe – robiť dobro v skrytosti a nevytrubovať to pred sebou. Lebo Pán vidí aj v skrytosti. Zaiste, tešia nás ocenenia od ľudí, veď sme ľudskí. Avšak je potrebné rozlišovať, či je to náš cieľ, alebo až následok vykonaného dobra, ktorý sa prejaví navonok.

Oplatí sa prijať rôzne odporúčania rímskeho biskupa, ako napríklad aj toto: „Pozývam vás nestavať múry ale mosty, poraziť zlo dobrom, urážku odpustením a žiť v pokoji so všetkými.“

Bolo by pekné a obohacujúce prijať takúto pozvánku od najvyššieho predstaviteľa štátu Vatikán – a to nielen v tomto Pôstnom období.

Pax et bonum!

MONIKA HODNICKÁ |
ŠÉFREDAKTORKA
monika.hodnicka@gmail.com

Rôzne pohanské či ľudové tradície a zvyky v minulosti pramenili práve z osláv jarnej rovnodennosti. Naši predkovia boli závislí od úrody, ktorú si sami vypestovali, a dobytká, čo dochovali, preto boli viaceré zvyky zamerané i na úrodnosť polí a plodnosť dobytká. Taktiež sa odháňala zima (Morena) a vítala sa jar. Mnohé ďalšie, hlavne veľkonočné tradície, s ktorými sa môžeme stretnúť ešte aj dnes, začali spájať kresťanskú tradíciu s ľudovými zvykmi. Krásnu duchovnú symboliku však môžeme nájsť v samotnej jarnej rovnodennosti, ktorá na severnú pologuľu prináša predlžovanie dňa – svetla a skracovanie noci – tmy. Tak ako v tomto období (Veľká noc sa slávi približne v období jarnej rovnodennosti) prichádza obeta Ježiša – Svetla sveta, ktorý na kríži zahnal temnotu.

Foto: Peter Lazor

AKTUÁLNA TÉMA

KVITNÚCI VÝHONOK Z KMEŇA JESSEHO STROMU

V Pôstnom období, ktoré nám pomáha pripraviť sa na sviatky Veľkej noci, sa mení ročné obdobie. Po studenej a tmavej zime prichádza jar. Boh koná a prihovára sa nám v prvom rade cez prirodzené veci, ktoré stvoril. A tak sa chcem spolu s vami zamyslieť nad tým, čo nám symbolika jari môže do tohto pôstneho, a neskôr veľkonočného času povedať.

„Z pňa Jesseho vypučí ratolesť a z jeho koreňov výhonok vykvitne.“ (Iz 11,1)

Tento verš z knihy proroka Izaiáša nám ukazuje krásnu symboliku jari, počas ktorej začínajú pučať ratolesti, ktoré neskôr zakvitnú. Niektorí starší teológovia pod ratolestou z koreňa Jesseho vidia Pannu Máriu a pod výhonkom – kvetom, Pána Ježiša. Novší teológovia vidia v ratolesti i výhonku Mesiáša. Hoci sa s týmto veršom proroka stretávame v liturgii hlavne v Adventnom období, z môjho pohľadu je aktuálny i v pôstnom čase. Pripomína nám, že Ježiš rástol od svojho narodenia tak ako mladá ratolesť na strome, ktorá zakvitla – začal svoje verejné účinkovanie a ukázal svetlu krásu svojho kvetu – srdca. A keď nastal ten pravý čas, priniesol to najúžasnejšie ovocie na dreve kríža – spásu svojmu ľudu. Ježišov kríž býva často označovaný ako strom života.

Symbol ratolestí sa objavuje aj v liturgii na Kvetnú nedeľu. V latinčine má názov Dominica palmarum, čiže Palmová nedeľa. Tento názov súvisí s palmami, ktorými v Jeruzaleme vítali Pána Ježiša ako kráľa. Palma znamená víťazstvo Krista nad smrťou a hriechom, a zároveň aj spravodlivého člove-

ka: „Spravodlivý stá palma zakvitne.“ (Ž 92,13) Slovenské pomenovanie Kvetná nedeľa je odvodené od toho, že na niektorých miestach, kde už pred Veľkou nocou kvitnú jarné kvety, na požehnanie a na procesiu ľudia prinášali kvety, ktoré si pripravili do kytíc a priviazali ich na vysoké tyče. U nás sa zväčša na požehnanie a procesiu prinášajú bahniatka. V ponímaní ľudových tradícií boli symbolom všetkého nového, zdravo sa rodiaceho. Požehnané ratolesti však majú byť znakom našej úcty a plesania na počesť Krista, ktorého máme správdzať dobrými skutkami, aby sme skrze neho aj my mohli vojsť do nebeského Jeruzalema. Preto si majú veriaci takéto požehnané ratolesti odložiť doma, aby im pripomínali cestu s a za Kristom.

„Hľa, ja robím čosi nové, teraz to klíči, nebadáte?“

Áno, urobím cestu na púšti a rieky na pustatine.“ (Iz 43,19)

Jar sa neodmysliteľne spája aj s prácami v záhrade, výsadbou a klíčením ozimín. Sväté písmo nám na viacerých miestach hovorí o semenách a ich vzrastaní. Pán Ježiš používa podobnenstvo o rozsievачovi a tiež pripodobňuje nebeské kráľovstvo človekovi, ktorý zasial na svojej roli dobré semeno. „Či spí, alebo vstáva, v noci či vo dne semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase. A keď úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.“ (Mk 4,27-29) Ak chceme, aby naša úroda vzrastala, je potrebné sa o pôdu starať – semená polievať, vytráť burinu, prípadne použiť hnojivo. **A v tomto symbolickom zobrazení je veľký priestor na našu pôstnu sebareflexiu. Dovolím Božiemu Duchu, slovu a kráľovstvu, aby vo mne vzrastali? Starám sa o svoj duchovný rast? Prinášam úrodu už dnes? A čo mi povie Pán, keď príde žatva?**

PETRA KLUČÁROVÁ

ZDROJE: Veľkonočné sviatky na Slovensku: Symboly a tradície Veľkej noci – poznáte ich význam a priebeh? | Najmama.sk Kvetná nedeľa a jej význam | Farnosť Okoličné

NÁUČNÝ ČLÁNOK

JUBILEJNÝ ROK V ZNAMENÍ NÁDEJE

Situácia človeka súčasnej doby často privádza k neistote, strate dôvery či pokoja. Mnohí ľudia vnímajú svoj osobný stav vo vzťahu k svetu skepticky a pesimisticky. Pozvanie Petrovho nástupcu pápeža Františka k oživeniu nádeje, nech nás robí aj viac otvorenými pre Božie slovo, ktoré posilňuje na ceste pozemského života. Kresťanská nádej nikdy nesklame a nezahanbuje, pretože je založená a pevne zakotvená v istote trvalej Božej lásky, tak ako hovorí apoštol národov sv. Pavol: „Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? Ale v tomto všetkom slávnne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje.“

Z FARSKEJ KRONIKY

Pápež František hovorí aj o dôvodoch našej nádeje, ktorá je pevne zakotvená v našej viere. Vo svojej bule Nádej nezahanbuje pripomína slová vyznania našej viery – verím v život večný – v ktorých nachádza kresťanská nádej základnú oporu. Druhý vatikánsky koncil uvádza: „Bez Božieho základu a bez nádeje na večný život ľudská dôstojnosť trpí veľmi ťažkú ujmu, ako to dnes často vidno, takže ľudia nezriedka upadajú do zúfalstva.“

Človek je pútnik, v ktorom sa vždy nanovo oživuje nádej vnútornej zmeny. Putovať znamená hľadať nanovo to, čo sa vytratilo z nášho života, ale aj to, čo sa v priebehu rokov stalo rutinou, bez hlbšieho vnímania. Pápež František v bule o vyhlásení Jubilea 2025 predstavuje púť ako spôsob „znovuobjavenia hodnoty ticha, obetavosti a toho, čo je podstatné.“ Sv. Otec hovorí, že je potrebné „občerstviť sa na ceste viery a napíť z prameňov nádeje, predovšetkým prijatím sviatosti zmierenia, ktorá je nenahradielným východiskom pre skutočnú cestu obrátenia. Tam dovoľujeme Pánovi, aby obnovil naše srdcia, pozdvihol nás a objal, aby nám dal poznať svoju nežnú a súcitnú tvár.“

Pápež František hovorí, že Jubilejný rok má otvoriť srdcia nás všetkých, aby sme sa stali znamením nádeje pre bratov a sestry, ktorí žijú okolo nás. V pápežskej bule Nádej nezahanbuje nachádzame konkrétne impulzy pre takéto spôsoby konania, ktorý je špecifikovaný napríklad vo vzťahu k väzňom, k chorým, čo sa nachádzajú doma, alebo v nemocnici, k mladšej generácii, k utečencom, k chudobným.

Nádej poukazuje na očakávanie zmeny. Človek si je vedomý, že isté veci sa neudejú tak, ako by človek chcel, ale udejú sa podľa Božej voľby, ktorá vie všetko nasmerovať k dobre nielen v čase, ale aj pre večnosť. Často sa stretávame so sklúčenými ľuďmi, ktorí hľadajú do budúcnosti skepticky a pesimisticky. Nech je Jubileum pre všetkých príležitosťou na oživenie nádeje.

Sv. Pavol pozýva k radosti skrze nádej, keď hovorí: „V nádeji sa radujte, v súžení buďte trpezliví, v modlitbe vytrvalí.“ Na tieto slová nadväzuje pápež František v jednom zo svojich príhovorov: „Nešírte len zlé správy, ale staňte sa rozsievacími nádeje v životoch svojich priateľov a ľudí okolo vás. Napredujte v nádeji a prosíme o milosť nádeje. Vždy sa pozerajte na to, že Pán je blízko nás.“

ŠTEFAN SALOKA, FARÁR

(spracované podľa časopisu Duchovný Pastier)

Foto: Peter Lazor

Rubrika, v ktorej vám chceme prinášať zaujímavosti z našej farnosti, ktoré boli kedysi zapísané do našej farskej kroniky. Založil ju v roku 1940 vtedajší pán farár Ján Skrak. Do kroniky, nazývanej aj HISTORIA DOMUS, zapisoval zaujímavosti až do čias nástupu socializmu.

Z obdobia totality tam nie je nič napísané. Obnova prišla až v deväťdesiatych rokoch nariadením pána biskupa Františka Tondru. V roku 1997 sa stal farárom v Markušovciach Mons. Ján Duda, ktorý nadviazal na historickú tradíciu v Markušovciach. Dúfame, že zápisky z našej histórie vám spríjemnia čítanie nášho časopisu.

Dňa 9. augusta 1941 sa začali práce na elektrifikácii Markušoviec. Dôsledkom toho bolo inštalované elektrické osvetlenie kostola a fary. Kostol za 1689 slovenských korún a fara za 2116 slov. korún. Čo sa týka vecí školskej vo farnosti, aj tento rok škola mala názov: Rímskokatolícka ľudová škola. Vecný náklad na udržiavanie školy znášala obec. Ale miestny notariát rozpočtový náklad znižoval a výplaty dával vždy s nevôľou a stenčene. Dňa 27. augusta 1941 Ministerstvo školstva a Osvety vydalo vyhlášku, v ktorej nariadilo hnutelnosti a nehnuteľnosti Rím. Kat. školy odovzdať do používania obce. Miestna obec termín odovzdania určila na deň 9. 12. 1941. Školský výbor a zástupcovia obce, notár Štefan Bednárík a riaditeľ Jozef Vartovník, sa zišli v škole za prítomnosti farára Jána Skraka. Inventár síce zhotovili, ale miestny farár Ján Skrak odovzdanie podpísať odmietol s poukazom na Kódex kanonického práva, ktorý hovorí v kánone 1532, že ku takémuto odovzdaniu treba súhlas Svätej Stolice. Začiatkom školského roka 1941/42 sa vo farskom kostole v každú nedeľu a sviatok zaviedli „Žiacke sv. omše“ ráno o 8.00 hod.

Žiaci pod vedením dozorného učiteľa recitovali slovenský text sv. omše.

ŠTEFAN SALOKA | FARÁR

(Pôvodný zápis vdp. Jána Skraka bez gramatickej korektúry)

Foto: Vladimír Fedorek

NÁZOR PSYCHOLÓGA

GASLIGHTING: TICHÁ MANIPULÁCIA

Gaslighting označuje nebezpečnú formu psychologickéj manipulácie.

Niekedy je nenápadná, inokedy agresívna, no jej cieľ je vždy rovnaký – podložiť dôveru človeka vo vlastné vnímanie reality.

Ako rozpoznať jej prejavy a chrániť sa pred jej následkami?

Pojem „gaslighting“ pochádza z divadelnej hry Gas Light z 30. rokov minulého storočia, ktorú neskôr sfilmovali. V príbehu manipulátor – manžel hlavnej postavy – zámerne mení detaily ich spoločného života tak, aby jeho žena začala pochybovať o svojom zdravom rozume. Znižuje intenzitu plynových lúč, tvrdí, že si to iba namýšľa, popiera, že povedal určité veci, a presviedča ju, že je príliš citlivá a emocionálne nestabilná. Postupne sa jej dôvera vo vlastné vnímanie natolko naruší, že prestane veriť vlastným očiam a názorom.

V bežnom živote gaslighting označuje podobnú taktiku, pri ktorej jedna osoba systematicky spochybňuje vnímanie, pocity a skúsenosti druhej. Cieľom manipulátora nie je len presvedčiť obeť o jej omyloch, ale predovšetkým získať nad ňou moc a kontrolu. Obeť sa po dlhšom vystavení takejto manipulácii môže cítiť stratená, nieistá a pochybovať o svojom duševnom zdraví.

AKO ROZPOZNAŤ GASLIGHTING VO VZŤAHOCH?

Gaslighting sa môže vyskytovať v rôznych typoch vzťahov – v romantických partnerstvách, v rodine, medzi kolegami alebo priateľmi. Jeho znakom je, že manipulátor popiera realitu obeť a snaží sa ju presvedčiť, že si niečo zle pamätá, alebo prehnane interpretuje. Ak sa napríklad človek sťažuje, že sa jeho partner včera správal necitlivo, ten odpovie: „To sa nikdy nestalo, vymýšľaš si.“ Ak žena spochybní nejaké klamstvo, môže dostať odpoveď: „To sa ti len zdá, ty stále niečo preháňaš.“ Postupne sa tak obeť začne cítiť nevoľno a jej viera vo vlastné vnímanie sa oslabuje.

Často sa gaslighting prejavuje aj v tom, že manipulátor bagatelizuje pocity obeť. Keď niekto vyjadrí svoje emócie, môže dostať odpoveď: „Ty si vždy taký precitlivý“ alebo „Zase robíš z komára somára.“ Cieľom je presvedčiť obeť, že jej pocity nie sú platné, že preháňa, alebo že

si ich vymýšľa. V dôsledku toho si obeť môže začať myslieť, že jej reakcie nie sú normálne, a začne potláčať svoje vlastné emócie.

Ďalšou častou taktikou je presmerovanie témy. Keď obeť konfrontuje manipulátora s nejakým problémom, ten môže namiesto priamej odpovede obviňovať zo zlej interpretácie alebo dokonca z útoku. Ak žena povie: „Cítim sa zle, keď ma ignoruješ,“ odpoveď môže znieť: „No jasné, vždy sa musíš všetko točiť okolo teba. Ty ma nikdy nepočúvaš!“

AKO SA BRÁNIŤ PROTI GASLIGHTINGU?

Keď sa človek ocitne v situácii, kde cíti, že jeho vnímanie reality je neustále spochybňované, je dôležité podniknúť kroky na svoju ochranu. Prvým krokom je dôverovať svojim pocitom. Ak sa niečo cíti ako nesprávne, pravdepodobne to nesprávne aj je. Dôležité je tiež hľadať podporu v blízkych ľuďoch, ktorí dokážu potvrdiť, že gaslighting naozaj prebieha. Keď si človek nie je istý, či vníma veci správne, pomôže mu rozhovor s niekým, kto vidí situáciu zvonku. Priateľ, terapeut alebo dôveryhodný člen rodiny môžu poskytnúť cennú perspektívu.

Ďalším krokom je stanoviť si pevné hranice. Ak niekto neustále spochybňuje realitu obeť, je dôležité jasne vyjadriť, že si takéto správanie nepraje. Odpovede ako „Nepamätám si to inak, ale viem, ako som sa cítil/a, a to je pre mňa dôležité“ môžu pomôcť udržať si vnútornú istotu. Napokon, ak je gaslighting súčasťou dlhodobého a vážneho zneužívajúceho vzťahu, je potrebné zvážiť odstup. Život v prostredí, kde je neustále narušovaná realita človeka, môže mať vážne následky na jeho duševné zdravie. Hoci odchod z takéhoto vzťahu môže byť náročný, niekedy je to jediná možnosť, ako si zachovať svoju duševnú pohodu.

ZUZANA KLUČÁROVÁ |
PSYCHOLOGIČKA

JUBILEJNÝ ROK 2025

Slávnostným otvorením Svätej brány pápežom Františkom v Bazilike svätého Petra vo Vatikáne sa na Štedrý deň 24. decembra 2024 začal v Cirkvi Jubilejný rok. Následne v Ríme 26. decembra pápež otvoril Svätú bránu vo väznici Rebibbia a postupne boli otvorené ďalšie, 29. decembra v Lateránskej bazilike, 1. januára 2025 v Bazilike Santa Mária Magiore a 5. januára v Bazilike sv. Pavla za Hradbami. Na Slovensku otvorili Jubilejný rok 2025 biskupi v diecézach v nedeľu 29. decembra, v Spišskej diecéze spišský biskup František Trstenský v Konkatedrále Sedembolestnej Panny Márie v Poprade.

REPORTÁŽ

JUBILEJNÝ ROK, ODPUSTKY, NÁDEJ

Jubileum vychádza z biblickej tradície. Slávilo sa každých 50 rokov. Izraelitom pripomínalo slobodu a dôstojnosť, ktorú im dal Boh. Sám Ježiš sa odvolával na túto tradíciu, keď na začiatku svojho verejného účinkovania vyhlásil Rok milosti od Pána. Cirkev prispôbila tradíciu Jubilej v roku 1300. Od roku 1475 sa slávia každých 25 rokov, aby každá generácia mohla zažiť milosť Svätého roka a získať úplné odpustky. Kým sväté brány sa nachádzajú len v Ríme, v diecézach sú otvorené jubilejné chrámy. Odteraz až do 6. januára 2026 môže každý pútnik, ktorý navštívi baziliky a kostoly Jubilejného roka, získať plnomocné odpustky. Na Slovensku bolo určených 82 jubilejných chrámov, v rámci Spišskej diecézy ich máme desať. Pútnici nádeje je mottom Jubilejného roka. Ako povedal pápež František v homílii na Štedrý deň: „*Jubilejný rok sa začína, aby bola všetkým daná nádej, nádej evanjelia, nádej lásky, nádej odpustenia.*“

OTVORENIE JUBILEJNÉHO ROKA V POPRADE

Na sviatok Svätej rodiny sa začala na námestí pred kostolom sv. Egídia jedinečná duchovná slávnosť otvorenia Jubilejného roka, kde biskup František prečítal bulu, ktorou pápež František vyhlásil Jubilejný rok. Potom mnohopočetná procesia Božieho ľudu so sviečkami, na čele s jubilejným krížom, putovala za spevu a modlitieb ulicami vianočne vyzdobeného mesta do konkatedrály. Po slovách biskupa pred kostolom: „*Bud' pozdravený, Kristov kríž!*“, bol tento kríž nesený mládenkami v krojoch do kostola, za ním šiel biskup, kňazi

a ostatní veriaci. Čo je v dnešných časoch nevídané, pri vstupe do kostola sa veriaci tlačili (miestami až nedôstojne).

Následne biskup František v zaplnenom chráme slávil slávnostnú svätú omšu. V homílii neskrýval nadšenie z veľkého počtu pútnikov (odhadom asi 5000), poďakoval všetkým, ktorí sa zúčastnili otvorenia Jubilejného roka, spolubratom kňazom aj Božiemu ľudu za svedectvo viery. Ďakoval za trpezlivosť a vytrvalosť aj tým, ktorí už nevošli do konkatedrály. Pokračoval zdôraznením **troch charakteristík pútnika**:

- Pútnik má nádej, lebo nás Ježiš vykúpil na kríži.
- Máme putovať spolu v rodine a spoločenstvách.
- Naše putovanie má smer a cieľ – stretnutie so živým Bohom.

V závere homílie zveril putujúci Boží ľud pod Tatrami Bohorodičke Panne Márii. Sväté prijímanie sa v tento slávnostný deň prijímalo pod „*obidvoma spôsobmi*“.

Po svätej omši biskup František určil jubilejné chrámy a ohlásil jubilejných kazateľov v Spišskej diecéze, ktorí od neho obdržali Knihu Božieho slova. Dvaja z nich, Cyril Hamrák a Matúš Reiner, pochádzajú z Markušoviec. Jedinečnú duchovnú atmosféru slávnosti umocnil chrámový zbor z Popradu a Spišskej Novej Vsi hudobným sprievodom a spevom vianočných piesní a kolied. Na záver slávnosti spišský diecézny biskup udelil prítomným mimoriadne pápežské požehnanie spojené s úplnými odpustkami. Účastníkmi tohto výnimočného a duchovne obohacujúceho otvorenia Jubilejného roka v Poprade boli aj veriaci z našej farnosti.

VEČERY MILOSRDENSTVA

Konajú sa v tomto milostivom roku v jubilejných chrámoch. Prvý sa uskutočnil v piatok 24. januára 2025 aj vo Svätyni Božieho milosrdenstva v Smižanoch. Svätú omšu, ktorá sa aj s adoráciou niesla v znamení témy Uzdravenie vzťahu s otcom, celebraval Matúš Reiner, tajomník Rady pre mládež a univerzity KBS. Tento večer v „*centre milosrdenstva*“ svojou dojímavou homíliou i emotívnou adoráciou určite oslovil a povzbudil prítomných veriacich na začiatku Jubilejného roka v jednom z jubilejných chrámov Spišskej diecézy.

JOZEF SENDREJ | TEPLIČKA

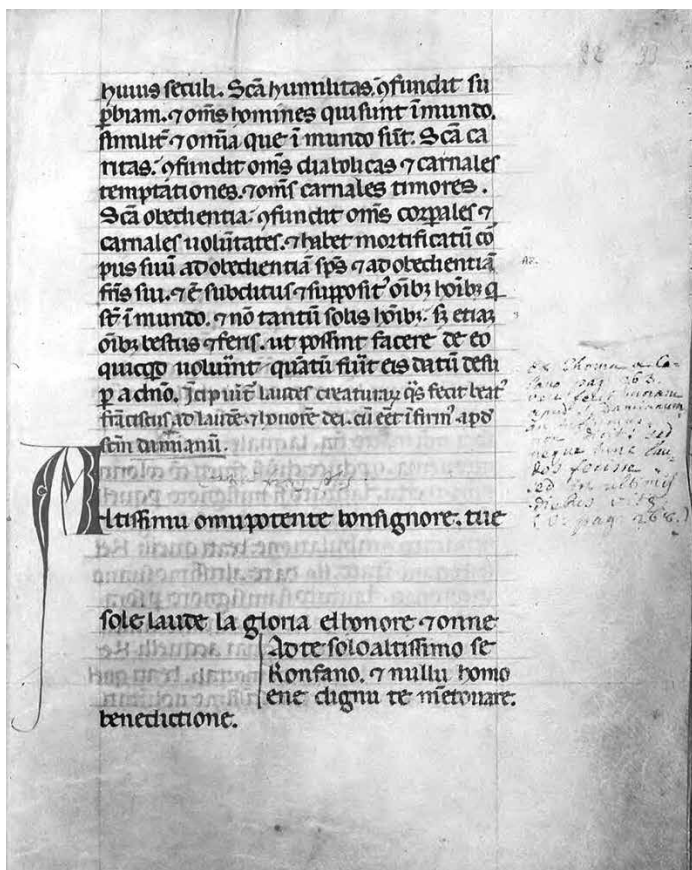
KAPUCINI NA SLOVENSKU

FRANTIŠKÁNSKE OKIENKO

JUBILEUM PIESNE BRATA SLNKA

V roku 2025 slávi celá františkánska rodina **800. výročie** od napísania Piesne brata Slnka, známej aj pod názvom **Chválospev na stvorenie**. Sv. František z Assisi patrí medzi prvých básnikov, ktorí písali literárne diela v talianskom jazyku. Pieseň brata Slnka je vraj najstarší poetický text talianskej literatúry, ktorého autor je dnes známy. Pieseň bola napísaná v ľudovom umbrijskom nárečí. Podľa jednomyselného svedectva životopisných prameňov túto pieseň sv. František zložil v San Damiane pri Assisi, kde žila sv. Klára so svojimi sestrami, približne dva roky pred svojou smrťou.

Po jednej noci plnej bolesti spôsobených jeho chorobami, počas ktorej ho navštívil Pán, ktorý mu dal istotu svojej lásky a spásy, zložil sv. František hymnus chvály a vďaky Bohu. František v nej chváli Boha za stvorený svet, ktorý ho obklopuje, a za jeho diela, takže mnohí vravia, že je to vlastne hymna na život. Modlitba slabého a už takmer nevidiaceho Františka je preniknutá pozitívnym pohľadom na prírodu. Z textu vyžaruje vďaka a bratstvo medzi človekom a stvorením. Lenže tento postoj je úplne odlišný od populárnych stredovekých myšlienok vychádzajúcich z rôznych cirkevných hnutí. Tieto hnutia hlásali, že kresťan má mať odstup a má pohrdať pozemským svetom, ktorý je poznačeným hriechom a utrpením. František bol aj v teologických pohľadoch slobodný a originálny. Stvorenie považoval

Prvá kópia chválospevu bola napísaná koncom 13. storočia a dnes je uchovaná v knižnici františkánskeho kláštora pri Bazilike sv. Františka v Assisi

za veľkolepý prostriedok Božej chvály. Preto táto pieseň nie je predovšetkým oslavou tvorov, ale kozmickou liturgiou, veľkou vesmírnou výzvou k chvále Stvoriteľa, ako to chápal už František prvý životopisec Tomáš z Celana, ktorý v jednej stati Prvého životopisu prezrádza: „Ako kedysi traja mládenci v ohnivej peci vyzývali všetky živly k chvále a oslave Stvoriteľa vesmíru, tak ani tento muž plný Božieho Ducha neprestával vo všetkých živloch a tvoroch oslavovať, chváliť a dobrorečiť Stvoriteľovi a Vládcom všetkých.” (1 Cel. 80-81) Tvory sú tu po prvýkrát vo svetových dejinách nazývané bratmi a sestrami.

Jubileum Piesne brata Slnka bolo otvorené spoločnou slávnosťou všetkých františkánskych rodín v kláštore San Damiano v Assisi v sobotu 11. januára 2025.

MICHAL VARGA, KAPUCÍN |

PIESEŇ BRATA SLNKA

Najvyšší, všemohúci, dobrý Pane,
tebe patria chvály, sláva i česť a každé dobrorečenie,
len tebe patria, Najvyšší;
a nijaký človek nie je hoden vysloviť tvoje meno.
Bud' pochválený, môj Pane,
so všetkým svojím tvorstvom,
najmä s pánom bratom Slnkom,
ktorý je dňom a skrze neho nám dáva svetlo.
A on je krásny a žiari veľkým jasom;
o tebe, Najvyšší, je nám znamením.
Bud' pochválený, môj Pane, za sestru Lunu a hviezdy;
na nebi si ich utvoril jasné, vzácne a krásne.
Bud' pochválený, môj Pane, za brata Vietor,
za vzduch i mračná, za jasnú oblohu i každé počasie,
čím dávaš svojim tvorom obživu.
Bud' pochválený, môj Pane, za sestru Vodu,
ktorá je veľmi užitočná, pokorná, vzácna a čistá.
Bud' pochválený, môj Pane, za brata Oheň,

ktorým osvetľuješ noc.
Aj on je krásny, veselý i silný a mocný.
Bud' pochválený, môj Pane,
za sestru našu matku Zem,
ktorá nás živí a stará sa o nás
a vydáva rozličné plody s farebnými kvetmi i trávou.
Bud' pochválený, môj Pane, za tých,
čo odpúšťajú pre tvoju lásku
a znášajú slabosť a trápenie.
Blahoslavení tí, čo to pokojne znášajú,
lebo ty, Najvyšší, ich budeš korunovať.
Bud' pochválený, môj Pane, za sestru telesnú Smrť,
ktorej žiaden živý človek nemôže uniknúť.
Beda tým, čo zomierajú v smrteľných hriechoch;
blažení tí, ktorých nájde v tvojej najsvätejšej vôli,
lebo druhá smrť im neublíži.
Chváľte môjho Pána a dobrorečte mu,
ďakujte mu a slúžte s veľkou pokorou!

BYŤ UŽITOČNÝ PRÁVE DNES

„Nesťažujme sa na život, ale žime ho najlepšie, ako vieme.“

Tejto myšlienky sa drží člen hudobnej skupiny Orišky, organizátor benefičných behov na Mariánsku horu v Levoči, tvorivý aktivista v rodnej obci.

Otec štyroch detí a manžel terajšej starostky obce Lieskovany. Minulý rok oslávil polstoročie svojho života. **Pán Štefan Kapusta**

V súčasnej dobe, v ktorej z každého kúta vykúkajú egá ľudí, ktorí chcú byť na výslni, alebo chcú presadiť iba svoje záujmy, je veľkým potešením stretnúť človeka, ktorý má vnútornú nezištnú motiváciu angažovať sa. Nielen v prospech obce, nielen v prospech iných ľudí – často tých, ktorí sú odkázaní na pomoc ostatných, ale ako sám hovorí: „*Lebo sa chcem dostať do neba.*“ Je si vedomý, že dostal od Boha mnoho nezaslúžených darov a nechce ich premrhať, ba práve naopak, zúročiť, ako sa len dá. Preto sa v každodennej modlitbe pýta, čím by mohol byť práve dnes pre svet a pre ľudí užitočný.

ORIEŠKOVCE, ČIŽE LIESKOVANY

Ešte pred pár rokmi sa obecným aktivitám venoval tzv. babinec. Boli to vlastne aktívne ženy a manželky, ktoré rozbiehali rozličné podujatia. Mužom zostali tie športové. Postupom času sa tu rozvinuli aj súťaže, na ktoré bolo potrebné zohnať už aj sponzorov a prevziať riadnu zodpovednosť. A tak v roku 2014 vzniklo občianske združenie Orišky, ktoré má vo svojom logu, ako inak, aj tri oriešky. Výrazným prvkom v obci je už od roku 2008 lezecká stena, ktorá je veľmi obľúbená, nielen u mladých. Na nej zorganizovali aktivitu s názvom Lieskovianska karabínka. Toto podujatie v jed-

nom roku navštívil nevidiaci horolezec Juraj Prager, ktorý zdolal Gerlach a Mont Blanc. O jeho výstupoch je natočený film Slepá dôvera. Toto stretnutie bolo hlbokým zážitkom hlavne pre mladých chlapcov. Do Lieskovian priniesol neopakovateľnú atmosféru. Napriek svojmu hendikepu si s chlapcami zahral aj futbal.

Oriešky, o. z. intenzívne spolupracujú aj s obcou a miestnym dobrovoľným hasičským zborom. Podarilo sa im organizovať napríklad Off-line víkendy v Marušovskej doline, kam v nedeľu prišiel aj pán kaplán a slúžil tam svätú omšu. Tiež tu organizujú katarínske zábavy, jánske ohne, stavenie májov... Okrem týchto činností si tu pre potešenie hrávali na rozličných hudobných nástrojoch Martin Pačnár, Janko Živčák a, samozrejme, Števo. Neskôr sa rozhodli organizovať Vianočný koncert. Po najprv sa konali v kultúrnom dome, avšak neskôr im našli dôstojnejšie miesto v kostole. Postupne sa k hre na hudobných nástrojoch pridávali básne, vinše, pridali sa aj detský Zborík. Maťo sa stal lídrom vianočných benefičných koncertov. A ľudia si na to radi zvykli.

BEH NA MARIÁNSKU HORU

Keď do farnosti prišiel na kapláňku dp. Adam Rajt, „rozbehol“ tu beh. Števovi tak zišla na um myšlienka spájať obce vo farnosti. „Beh spája, nerozdeľuje,“ pomyslel si a začal uvažovať nad tým, ako to vymyslieť. Výsledkom bol nápad zabehnúť zo všetkých troch obcí na Mariánsku horu v Levoči. Podarilo sa. A tak nadobudli presvedčenie, že by bolo dobré, urobiť z toho tradíciu a zároveň dať tomu benefičný rozmer. Stanovili si aj pevný termín, a tým je každoročne Turičná sobota. Dopoludnia si „odbehnúť“ do Levoče,

vrátiť sa domov a postaviť obecný Turičný máj. A štartovné, teda vlastne „cieľové“, ako to nazývajú, venujú v rámci dobročinnosti niekomu, kto to práve veľmi potrebuje. Tento sociálny a solidárny rozmer dáva tejto akcii ten pravý zmysel, uvažuje Števo a ako dodáva, vždy mu Boh do cesty pošle niekoho, pre koho by to bolo osožné. „Nie je to len o behu, máme pri tom veľa zážitkov, ľudia sa spoja (bez mobilov), urobia niečo užitočné pre seba aj pre iných. Takto by sme mali spolunažívať.“

VIERA V BOHA - NEODMYSLITEĽNÁ SÚČASŤ JEHO ŽIVOTA

Pri otázke, čo preňho znamená viera, bez zaváhania vysloví: „Nadšenie pre život! Človek by mal byť vnímavý na každodenné signály života. A treba brať život tak, ako prichádza, nevzpierať sa mu. Okrem mnohých darov, ktoré som dostal od Boha – zručnosti a organizačné schopnosti – mám milujúcu rodinu, manželku a štyri deti. Dostal som toho veľa... Raz sa budem za to zodpovedať Bohu, ako som s tým naložil. Či som to nepremrhal. Preto sa snažím dať zo seba všetko, čo môžem, práve cez tieto dary.“

Vieriaci človek sa bez modlitby nezaobíde. Práve modlitba je pre Števa zdrojom všetkého dobrého. Jeho modlitbový život spočíva v pravidelnosti a odtiaľ vie čerpať kreatívne nápady a aj silu ich realizovať. Skorá ranná káva a čaj sprevádza čítanie Svätého písma. Večer nezabúda pokľaknúť a poďakovať, poprosiť, odprosiť... Števo má živý a osobný vzťah s Bohom. A je to cítiť.

Foto: Pavol Zmuda

NAŠE LIESKOVANY

„Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať,“ napísal básnik Miroslav Válek. A Števo prízvukuje: „Lieskovany sú môj domov a o domov sa treba starať, nečakať, že to niekto urobí za nás.“ Preto jeho oči stále zbystria pozornosť, keď vidí, že treba v obci niečo opraviť, zmajstrovať. Nečaká, ale sám sa pustí do práce. Zaiste môže byť svojím aktívnym prístupom povzbudením pre iných. On to však komentuje jednoducho: „Dnes má každý svoj názor, máme veľmi veľa názorov. No treba radšej svedčiť životom.“

Žiadna aktivita ani podujatie sa nedajú robiť bez ochotných kamarátov. A Števo si veľmi dobre uvedomuje, že bez Božej pomoci sa nedá robiť vôbec nič. Vďaka Pánu Bohu za ochotných ľudí.

Činorodí ľudia majú zvyčajne aj svoje plány a sny. Momentálne je jeho najväčšou výzvou cykloput' do Compostely. Už šesťnásť rokov sníva tento sen, odkedy sa mu dostala do rúk kniha o putovaní. Keďže zo zdravotných dôvodov by nemohol niesť ťažký batoh, rozhodol sa pre cyklotúru. Rád by svoj sen realizoval práve v tomto Jubilejnom roku 2025. A už aj trénuje...

Držíme Štefanovi palce, aby sa mu to podarilo. Ako sme ho však už trochu stihli spoznať, tak vieme, že zaiste bude mať „dohodu s Bohom“. A Pán čistě úmysly stále odmení.

MONIKA HODNICKÁ,
ADRIANA LAZOROVÁ |
FOTO: PETER LAZOR

PRE RODIČOV

DETSKÝ PLAČ V PRVOM ROKU ŽIVOTA

Plač malého bábätka je pre rodičov často veľmi stresujúci a frustrujúci, o to viac, ak je intenzívny a nedarí sa nám dieťa utíšiť. Je potrebné uvedomiť si, že dieťa plač používa ako jeden z prvých komunikačných prostriedkov.

Postupným pozorovaním a spoznávaním dieťatka dokážeme jednotlivé druhy plaču rozlíšiť a nájdeme tiež vlastné spôsoby, ako dieťa upokojiť.

Všetky deti plačú, no niektoré deti plačú veľmi veľa, hovoríme o nadmernom plači. Príčiny nadmerného plaču sú rôzne, no najskôr je potrebné vylúčiť všetky zjavné príčiny ako smäd, hlad, prehriatie, svrbenie a zdravotné dôvody. Často sa nadmerný plač spája s kolikami, ktoré začínajú od druhého týždňa a končia cca po treťom mesiaci.

Práve u detí s nadmerným plačom nie je cieľom ich utíšiť, ale akceptovať ich plač, zostať pokojní a byť im k dispozícii. Ak je dieťa zdravé a má naplnené všetky základné potreby, možno potrebuje cítiť vašu blízkosť – skúste ho vziať do náručia, jemne ho kolíste a prihovárajte sa mu v pokojnom prostredí. **Neexistuje však univerzálny recept na utíšenie plačúceho dieťatka.** Niekomu pomáha kolísanie, hojkanie, nosenie, inému spievanie, dočenie, kontakt „koža na kožu“, masáž, kúpeľ, vôňa levandule, príjemná hudba, biely šum alebo pozorovanie svetielok v tme... Je potrebné vytvoriť doma atmosféru, ktorá zrelaxuje aj vás.

Plačom dieťa vyjadruje, ako sa cíti, nesnaží sa dospelých vydierať, ani manipulovať. Manipulovať druhými je náročný proces a bábätká na to „nemajú kapacitu“. História je plná výrokov typu: „*Neprjavujte dieťatu náklonnosť, lebo ho rozmaznáte! Neberte ho na ruky, lebo si zvykne. Nechajte ho vyplakať sa, raz prestane.*“ Na prvý pohľad to znie logicky: neposilňujme správanie, ktoré sa nám nepáči a „neodmeňujme“ ho svojou pozornosťou. Táto rovnica však pri malých deťoch neplatí. Je síce pravda, že bábätko, ktorého potreby sa dlhodobo ignorujú, sa naučí nič nevyžadovať a ticho ležať tam, kde ho položíte, no z dlhodobého hľadiska to asi nebude rozumné riešenie. Mnohé psychologické štúdie dnes dokazujú, že keď chceme vychovať spokojné, sebavedomé a nezávislé dieťatka, mali by sme reagovať na jeho potreby, kým je úplne maličké. Blízkosťou a láskou (nielen) v prvom roku života určite nič nepokazíte.

BARBORA CHOVANCOVÁ |

Zdroj: J. Bašňáková, E. Vavráková, J. Zemandl:
Psychológia pre milujúcich rodičov

PRE DETI

MILÍ KAMARÁTI,

bývate niekedy smutní po tom, ako sa dozviete, že niekto o vás rozprával nepekne veci? Možno aj pravdivé, ale sú vám nepríjemné? Cítite sa ponížene, ste možno aj nahnevaní. Hovorenie o chybách, zlých vlastnostiach, nedokonalostiach iných voláme ohováranie. Deje sa to vtedy, keď si niekto predstavuje iných podľa seba, chce, aby mali ľudia v okolí vlastnosti a správanie podľa jeho predstáv. Chceme, aby boli ľudia takí či onakí, aby vedeli dobre športovať, rozprávať, čítať, písať, tancovať, hrať na hudobný nástroj, dobre sa učiť. V živote to však takto nie je. **Sme rôzni, máme rôzne talenty a nikto z nás nie je dokonalý.**

Vo Svätom písme nájdeme takýto výrok: „Z vašich úst nech nevyjde nijaké zlé slovo, ale iba dobré, na potrebné budovanie, aby prinášalo milosť tým, čo počúvajú.“ (Ef 4,29) Tak to je pravý opak ohovárania – aby prinášalo milosť tým, čo počúvajú. Máme skúsenosť, že keď nás niekto pochváli, sme radostnejší, prináša nám to milosť. Preto skúsme hľadať v iných dobro. Každý kvet je iný a všetky kvety spolu vytvárajú krásnu kyticu alebo lúku. Aj každý z nás je iný, máme v sebe rôzne talenty a dary. Keď si všímame na iných dobré veci a pochválime ich, sme k sebe milší, je nám príjemnejšie a často sa stane, že aj tí iní si začnú všímať dobro v nás.

Ako na to? **Pozrite si rôzne pochvaly**, možno aj vám napadne, koho za čo môžete pochváliť.

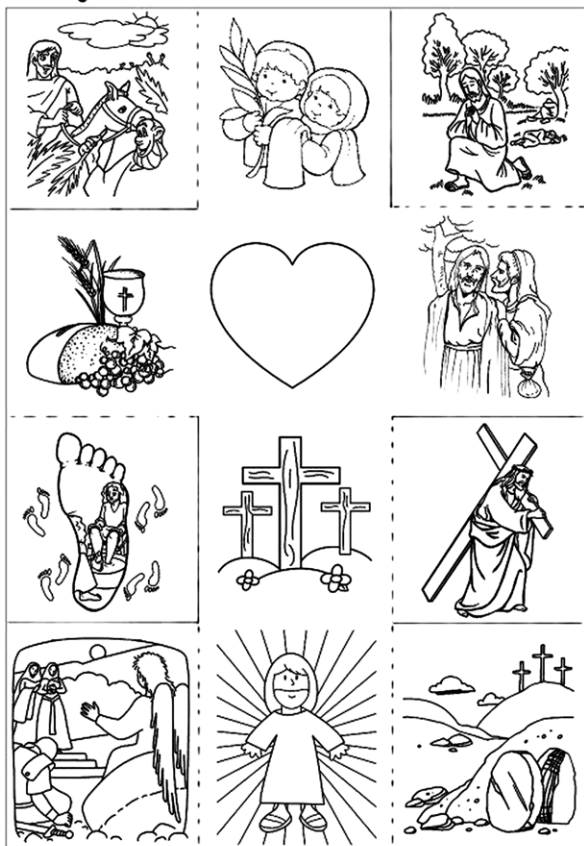
- Tvoja kresba je veľmi zaujímavá, páči sa mi, aký farebný je tento kvietok.
- Krásne píšeš.

- Veľmi ma teší, že si sa podelil s cukríkmi. Ďakujem.
- Si super kamarát, rád pomáhaš iným.
- Si šikovný brankár.
- Posielaš mi úlohy, keď som chorý. Teším sa, že si všímavý a nezabúdaš na to.
- Často sa usmievaš a je nám spolu veselšie.
- Páčia sa mi tvoje vtipné poznámky.
- Tie okuliare ti pristanú
- A nezabúdajme sa usmievať. Keď sa usmievame, cítime sa lepšie, aj vyzeráme lepšie, vyžarujeme

pozitívnu energiu, ktorá pôsobí na naše okolie. V tej chvíli začína fungovať čarovný kruh – čím viac dobra vyžarujeme, tým viac ho dostávame späť.

Milí kamaráti, vo vystrihovačke rovné čiary vystrihnite, prerušované preložte (zahnite) a zakryte obrázok. Vznikne biely kríž so srdcom uprostred. Každá časť kríža znamená istý významný deň pred Veľkou nocou a počas nej. Postupne podľa jednotlivých dní, ktoré prežijete, si obrázky vyfarbujte.

ADRIANA LAZOROVÁ |

UMENIE

JANKO SILAN LIPA V ZIME SPIEVA

Premrhala som kvety v čase,
lež znám už hudbu večnosti.
Mám už len ticho v svojom hlase
a v snehí úsmev milosti.

Ja čakám verne roky celé,
a nikdy ešte nie je dosť.
Raz bude všetko celkom biele,
raz bude všetko len môj skvost;

a sladkosť, ktorú vzali včely,
nebesá ešte navrátia
a bude znova jasat' skvelý
spev vtáctva i ja, dojatá

a z nevedomých hĺbok bytia,
ako sa vrství vôkol mňa,
rubači pravú tvár mi chytia
a zistia, že je tajomná.

Ešte som k tomu nedospela,
ešte viem málo, čo je kríž.
Raz naň sa zmením, jak som chcela –
a tak ma najviac odmeníš,

ó, Bože nášho Spasiteľa,
ó, Bože, ktorý teraz spíš
so mnou, kým v zime celá, celá
sa chviem: Blíž k Tebe, Bože, blíž...

(VÝBER: BARBORA CHOVCOVÁ)

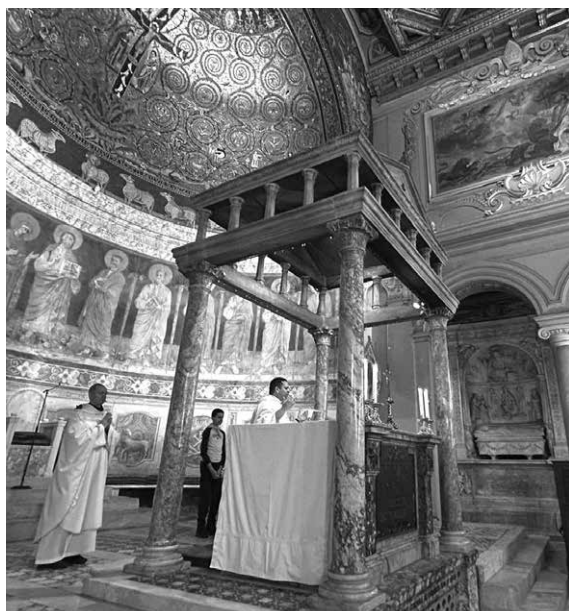
REPORTÁŽ

PŮŤ FARNOSTI MARKUŠOVCE V JUBILEJNOM ROKU DO RÍMA

Jubilejný rok je príležitosťou raz
za 25 rokov prejsť vybranými bránami
chrámov v Ríme a získať odpustky
pre seba a duše v čistci.

Pri príležitosti Jubilejného roka 2025 naša farnosť organizovala pútnický zájazd do Talianska – večného mesta v Ríme. Navštívili sme štyri pápežské baziliky a začali svoju púť k Svätým bránam.

Našou prvou zastávkou bola Bazilika sv. Pavla za hradbami – prechod Svätou bránou, prehliadka. Ďalej sme navštívili Baziliku Santa Maria Maggiore – prvú mariánsku baziliku v Ríme – prechod cez Svätú bránu. V sprievode sme putovali k Bazilike sv. Petra vo Vatikáne – každý niesol kríž a modliac sa sme prešli cez Svätú bránu. Nasledovala pre-

hliadka baziliky a návšteva hrobov pápežov, ktorí sú tu pochovaní. Poslednou Svätou bránou, ktorou sme prešli, bola brána v Bazilike sv. Jána v Lateráne – kedysi to bolo sídlo pápežov. Taktiež sme navštívili Baziliku sv. Praxe-
dy – tu zomrel sv. Cyril.

Každý deň sme mali bohatý program, absolvovali sme prehliadku centra mesta, dozvedeli sme sa veľa informácií o histórii kresťanstva, videli mnoho pamiatok, relikvií, Koloseum. **Náš každodenný program bol obohatený o svätú omšu, ktorú slúžil farský vikár Vladimír Fedorek.**

Prejdením Svätých brán sme si uvedomili, že máme mať dokorán otvorené aj naše srdcia, milovať druhých a odpúšťať si navzájom.

Sme vďační Bohu, že sme dostali tú milosť a mohli prejsť Svätými bránami.

IVANA HOLEČKOVÁ |
TEPLIČKA

ZDRUŽENIE ZÁZRAČNEJ MEDAILY

ZDRUŽENIE ZÁZRAČNEJ MEDAILY

CHARAKTERISTIKA ZDRUŽENIA ZÁZRAČNEJ MEDAILY

Združenie Zázračnej medaily (ZZM) je medzinárodným verejným združením veriacich, ktoré tvoria laici, kňazi a členovia inštitútov zasväteného života a spoločností apoštolského života, ktorí nosia Zázračnú medailu a uctieajú ju vo svojom kresťanskom živote a zapájajú sa do apoštolátu Podomovej návštevy Panny Márie. Každý člen sa podľa svojho životného stavu snaží rozvíjať život v dokonalosti prostredníctvom šírenia posolstva, ktoré Panna Mária odovzdala sv. Kataríne Labouré v roku 1830.

ZZM bolo schválené a uznané pre celú Cirkev s vlast-

nými cieľmi a štatútni pápežom Piom X. 8. júla 1909. Jeho vedenie bolo zverené generálnemu predstaviteľnému Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul a Spoločnosti dcér kresťanskej lásky. Na Slovensku vzniklo 27. novembra 2009 v Košiciach.

ZO ŽIVOTA SV. KATARÍNY LABOURÉ

Sv. Katarína Labouré sa narodila 2. mája 1806 vo Fain-les-Moutier (fén le mutié) v chudobnej sedliackej rodine ako ôsma z desiatich detí. Pri krste dostala meno Zoe. Keď mala deväť rokov, zomrela jej matka. O tri roky neskôr jej staršia sestra Mária-Lujza odišla do kláštora (do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky

sv. Vincenta de Paul), a tak sa Zoe so svojou mladšou sestrou Antóniou ujala práce na hospodárstve. Keď dosiahla vek dospelosti, vo svojom 21. roku života oznámila otcovi, že v sebe cíti rehoľné povolanie a že by chcela urobiť tak ako jej staršia sestra – odísť k dcéram kresťanskej lásky. Zoe Labouré Paul v Paríži tak 21. apríla 1830 vstúpila do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul na Ulici du Bac 140. Tam prijala rehoľné meno Katarína. Jej duchovný život, prežívaný s takou vrúcnosťou už od útleho detstva, sa ešte viac prehĺbil. Boh ju obdaril mnohými zjaveniami: videla srdce sv. Vincenta de Paul, cez sv. omšu videla v hostii Pána Ježiša, osobne sa stretla s Pannou Máriou (v noci z 18. na 19. júla 1830), ktorú potom ešte viackrát videla (zjavenia týkajúce sa Zázračnej medaily z 27. novembra 1830). Miestom všetkých týchto zjavení bola kaplnka sestier na Ulici du Bac.

Vykonávala službu chudobným, ošetrovala chorých. Chudobní ju mali radi. Celý život dokázala uchovať tajomstvo o tom, že sa jej zjavila Panna Mária. Od roku 1832 sa Zázračná medaila veľmi rýchlo šírila po celom Francúzsku a sprevádzalo ju mnoho zázrakov. Ľudia a cirkevná vrchnosť túžili poznať sestru, cez ktorú si Panna Mária žiadala razenie medaily, avšak sestra Katarína po celý svoj ďalší život (46 rokov po zjavení) mlčala.

Sestra Katarína zomrela 31. decembra 1876 v Paríži – v Reuilly, kde ju aj pochovali. 27. júla 1947 pápež

Pius XII. vyhlásil sestru Katarínu za svätú. Jej telesné pozostatky boli prenesené do Ústredného domu dcér kresťanskej lásky na Ulici du Bac 140 v Paríži, kde sestra Katarína prežívala seminár, a kde obsiahla mnohé milosti. Dnes je to pútnické miesto, odkiaľ mnohí návštevníci odchádzajú uzdravení na duši i na tele.

SKÚSENOSŤ SO ZDRUŽENÍM ZÁZRAČNEJ MEDAILY

O Združení Zázračnej medaily som sa dozvedela z plagátu, ktorý bol na stránke farnosti Spišská Nová Ves. Zaujímalo ma to, tak som sa zúčastnila prednášky o ZZM, ktorá bola vo farskom kostole. Hneď ma to oslovilo a zapísala som sa do zoznamu Podomovej návštevy Panny Márie. Pannu Máriu sme v rodine prijali s radosťou a každý deň sme sa spoločne modlili. No pocítila som túžbu hovoriť o ZZM a Podomovej návšteve Panny Márie. Nenechať si to len pre seba, ale dať o tom vedieť ľuďom aj v našej farnosti, aby sa mohli stretávať a prijímať kaplnku Panny Márie vo svojich rodinách, modliť sa spoločne a zasväcovať svoje rodiny Panne Márii. Spojila som sa so sestrou Gemmou Blaškovou a povzbudila ma v tom, aby som oslovila kňaza, či by súhlasil, aby prišla do našej farnosti porozprávať o ZZM. Moje očakávania neboli veľké, ale zverila som to Panne Márii a ona sa o všetko postarala. ►

ZDRUŽENIE V NAŠEJ FARNOSTI

Dňa 19. januára 2025 k nám do filiálky Teplička a 26. januára 2025 do filiálky Lieskovany a do farského kostola v Markušovciach prišla sestra Gemma, vincentka z komunity v Košiciach a predstavila nám ZZM. Na naše prekvapenie a potešenie to ľudí v našej farnosti oslovilo a na prezentáciu prišli v hojnom počte a prejavili tiež záujem o Podomovú návštevu Panny Márie. V nedeľu 16. februára 2025 navštívili našu farnosť Markušovce kňaz vincentín P. Jozef Noga, CM. V kázni vyzdvihol posolstvo Zázračnej medaily, priblížil dôležitosť spoločnej modlitby a povzbudil nás v prijímaní kaplnky Panny Márie v našich rodinách. Na záver svätej omše požehnal a odovzdal kaplnky prvým rodinám v Markušovciach a vo filiálkach Lieskovany a Teplička.

Som vďačná Panne Márii, že si našla cestu a môže nás navštevovať aj v našej farnosti, v rodinách, kde jej môžeme odovzdávať svoje starosti, trápenia, ale aj radosti a poďakovať za jej lásku a milosti, ktoré nám rozdáva.

Sestra Gemma, chceme sa za každú dedinku našej farnosti poďakovať za prezentovanie ZZM a Tvoje slová povzbudení. Veríme, že to bude pre nás nový zdroj sily a požehnaní. Ďakujeme Panne Márii, že nám posielala ľudí, rehoľné sestry, aby šírili mnohé milosti a zázraky cez tento apoštolát s kaplnkou Panny Márie. Pán Boh zaplať!

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame!

IVANA HOLEČKOVÁ |
VEDÚCA ZZM

VZÁCNÉ JUBILEUM

Vzácneho životného jubilea **100 rokov života** sa dožila pani **Mária Kračková**, rodená Dutková z Tepličky.

Narodila sa 22. januára 1925 rodičom Michalovi Dutkovi a Kataríne, rod. Buňovej. Jej životný príbeh je aj príbehom mnohých našich rodičov, prarodičov. V pokore žili jednoduchý, ale zmysluplný život. Všetko malo svoj význam, svoje miesto, svoj čas a hlavne všetko bolo sprevádzané vierou v Boha. Vyďala sa a spolu s manželom mali šesť detí. Ako 50 ročná ovdovela a druhých 50 rokov žila ako vdova v spoločenstve svojich detí. Posledné roky žije v opatere svojej dcéry Márie v Poprade.

Prostredníctvom časopisu Pokoj a dobro, jej v mene všetkých Tepličanov posielame srdečný pozdrav a prajeme jej, nech je požehnaný a Božími milosťami naplnený každý jej nový deň.

JUBILEJNÝ KRÍŽ

Jubilejný kríž Spišskej diecézy je obojstranný kríž, inšpirovaný krížom talianskeho umelca Stefana Lazzariho. Viera, nádej a láska sú cnosti, ktoré sprevádzajú pútnika na jeho ceste k spásu. Práve tie dali vzniknúť tomuto vyobrazeniu kríža, ktoré vo všeobecnosti vychádza z byzantskej podoby. Kríž má dve strany, ktoré obsahujú symboly spojené s témou Jubilejnej púte, ktorej mottom je „Pútnici nádeje“, a ktoré majú sprevádzať Jubileum roku 2025. Nádej, ktorá je spolu s ďalšími dvoma teologickými čnosťami – vierou a láskou – základom kresťanského života, vyzýva všetkých, aby boli zodpovednými budovateľmi lepšieho sveta. Pápež František pri ohlásení Jubilea povedal: „Musíme udržiavať zapálenú pochodňu nádeje, ktorá nám bola daná, a urobiť všetko pre to, aby každý opäť získal silu a istotu pozerat sa do budúcnosti s otvorenou dušou.“

Zdroj: Internet

INFORMÁTOR

LIESKOVANY

JASLIČKOVÁ POBOŽNOSŤ V LIESKOVANOCH A VIANOČNÉ KONCERTY

Vianoce bývajú najkrajším obdobím v roku. A to nie pre svietiace stromčeky a vianočné ozdoby, ale predovšetkým preto, že v tomto období viac ako inokedy cítiť medzi ľuďmi lásku a pokoj. Aspoň by to tak malo byť.

Svoj význam v tomto období majú aj sprievodné vianočné programy. V Lieskovaniach sme mali možnosť po rokoch opäť prežiť vianočný príbeh narodenia Krista aj prostredníctvom jasičkovej pobožnosti, ktorú pripravil miestny spevácky zbor. Týždne príprav priniesli svoje ovocie a na sviatok sv. Štefana sme sa mohli všetci spojiť v spoločnom prežívaní a oslave narodenia malého Ježiška. Odkaz skutočných Vianoc sme zhmotnili do netradičných ozdôb, ktorými sme ozdobili vianočný stromček. Boli to drevené srdiečka, ktoré niesli názvy hodnôt, ktoré by v nás mali byť počas celého roka, nielen cez Vianoce.

Kúzlo Vianoc nám predžili aj už tradičné vianočné koncerty hudobníkov a spevákov z Lieskovian a okolia pod taktovkou Martina Pačnára z Lieskovian. Tento nádherný vianočný projekt už siedmy rok priniesol medzi ľudí radosť, neopísateľný hudobný zážitok, no predovšetkým dobrý pocit, že môžeme pomôcť ľuďom, ktorí našu pomoc potrebujú. Nech skutočný odkaz Vianoc, že srdcom Vianoc sú Vianoce v srdci, dokážeme prežívať po celý rok.

Za celú hudobnú a spevácku zložku farníkov z Lieskovian prajeme všetkým požehnaný nový rok 2025. Nech nový rok priniesie pokoj do vašich srdiec, radosť do vašich dní a Božie požehnanie do každej chvíle!

STRETNUTIE S OTCOM BISKUPOM FRANTIŠKOM

Betlehemske svetlo je krásnou tradíciou, ktorá sa každoročne vracia, aby priniesla pokoj a harmóniu do našich životov. Tento symbolický plamienok, zapálený v Betleheme, sa šíri do rôznych kútov sveta, pripomínajúc príchod Vianoc a skutočné hodnoty tohto obdobia. Na Slovensku sa tento plamienok odpaľoval uplynulé Vianoce už po 35.-krát.

Na Slovensko priviezli Betlehemske svetlo slovenskí skauti v sobotu 14. decembra vo večerných hodinách. Prevzali ho od rakúskych skautov počas slávnostnej ceremónie vo Viedni. Ešte v ten večer priniesli svetlo do Prezidentského paláca a už v nedeľu ráno ho odovzdali počas svätej omše v Spišskej Kapitule poľským a v Užhorode ukrajinským skautom.

Práve v Spišskej Kapitule mal v to krásne nedeľné ráno detsko-mládežnícky zbor z Lieskovian česť prispieť svojím spevom a hudbou k slávnostnej ceremónii odovzdávania Betlehemskeho svetla poľským skautom, ktorú celebraval otec biskup František. Toto posvätné miesto naplnené rokmi modlitieb malo v to ráno neopísateľnú atmosféru a Božiu prítomnosť bolo cítiť na každom kroku. Sme veľmi vďační, že sme mohli byť toho súčasťou. Osobné stretnutie s otcom biskupom po svätej omši bolo pre nás všetkých silnou chvíľou a povzbudením zároveň.

ZUZANA VRONČOVÁ |

INFORMÁTOR

MARKUŠOVCE

- Dňa 5. decembra 2024 sa o 6.00 hod. vo farskom kostole konala rorátna svätá omša symbolizujúca očakávaný príchod Ježiša Krista, ktorý má byť svetlom nášho života.
- V markušovskom hrade sa dňa 7. decembra 2024 konalo tradičné benefičné podujatie Adventný večer, ktorého výťažok pomáha našim spoluobčanom v ťažkej životnej situácii.
- Aj uplynulý Advent sme mali možnosť symbolicky prichýliť sv. Jozefa a Pannu Máriu v našich domácnostiach, stíšiť sa a odovzdanou modlitbou si pripraviť srdcia na príchod Pána.
- Na slávnosť Narodenia Pána v popoludňajších hodinách vo farskom kostole mladí z Markušoviec predviedli pásmo, ktoré prítomných vtiahlo do príbehu udalostí spojených s príchodom Božieho Syna na tento svet.
- Vo Vianočnom období prebiehalo požehnanie domov v Markušovciach vo viacerých etapách, aby sme otvorili naše príblyky prúdeniu Božích milostí a ochrane pred všetkým zlom, ktoré ohromuje naše rodiny.
- Naši eRkári sa pod vedením Júlie Grečkovej zapojili do projektu Dobrá novina, ktorý oslávil 30 rokov svojho trvania, podporil vyše 400 projektov v 16 afrických štátoch a prispel sumou presahujúcou 16 miliónov eur. Od nás bolo odoslaných 1377 €.
- V nedeľu 29. decembra 2024 na sviatok Svätej rodiny sme mali možnosť zúčastniť sa slávnosti Otvorenia Jubilejného roka v Konkatedrále Sedembolestnej Panny Márie v Poprade. Svätú omšu celebroval spišský diecézny biskup František Trstenský. Po svätej omši vyhlásil 10 chrámov, v ktorých možno počas Jubilejného roka získať plnomocné odpustky a mená jubilejných kazateľov, ktorí budú v nich viesť pravidelné Večery milosrdenstva. Nám najbližšie je Svätýňa Božieho milosrdenstva v Smižanoch a je pre nás potešujúce, že dvaja z vymenovaných kazateľov, sú naši rodáci – Cyril Hamrák a Matúš Reiner.
- Na sviatok Zjavenia Pána 6. januára 2025 sa vo farskom kostole konal benefičný koncert hudobníkov z Lieskovian a okolia. Dobrovoľný príspevok bol venovaný Lenke, ktorá statočne bojuje s ťažkou chorobou. Doslova nabitý kostol svedčí o tom, že spolupatričnosť a vzájomná pomoc sa z našich radov nevytratila.
- V nedeľu 16. februára 2025 pri svätej omši P. Jozef Noga, CM posvätil a odovzdal štýri kaplnky pre Podomovú návštevu Panny Márie Zázračnej medaily. Činnosti Združenia Zázračnej medaily i histórii vzniku bolo venované stretnutie, ktoré sa konalo 25. januára 2025 v popoludňajších hodinách vo farskom kostole.

MONIKA HAMRÁKOVÁ |

TEPLIČKA

- Na Prvú adventnú nedeľu 1. decembra 2024 požehnal pán farár Štefan Saloka v kostole adventné vence.
- V sobotu 14. decembra 2024 farský vikár Vladimír Fedorek požehnal vianočný stromček pri kostole, ktorý bol následne rozsvietený.
- Od 15. decembra 2024 sa v rodinách opäť modlili deviatnik Hľadanie prístrešia pre Svätú rodinu.
- Na Štedrý deň koledníci počas 30. ročníka Dobrej noviny vykoledovali v rodinách krásnu sumu pre Afriku – 2521 €, za čo im i darcom patrí veľká vďaka.
- Polnočnú svätú omšu celebroval v kostole farský vikár Vladimír Fedorek a na sviatok sv. Štefana pán farár Štefan Saloka.
- V nedeľu 29. decembra 2024 boli veriaci z našej filiálky prítomní na otvorení Jubilejného roka 2025 v Spišskej diecéze biskupom Františkom Trstenským v Konkatedrále Sedembolestnej Panny Márie v Poprade.
- V nedeľu 19. januára nám sr. Gemma Blašková zo Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul v kostole a neskôr aj v Komunitnom centre v Tepličke priblížila Združenie Zázračnej medaily Panny Márie a zároveň predstavila putovnú kaplnku, ktorá putuje po domácnostiach s cieľom spoločnej modlitby v rodinách a vzbudenia väčšej úcty k našej nebeskej Matke.
- V nedeľu 16. februára 2025 boli v rámci svätej omše v Markušovciach požehnané pátrom Jozefom Nogom, CM putovné kaplnky Združenia Zázračnej medaily Panny Márie pre celú farnosť (dve pre Tepličku).
- V dňoch 18. až 21. februára 2025 boli účastníkmi farskej púte v Jubilejnom roku 2025 do Ríma s farským vikárom Vladimírom Fedorekom aj niekoľkí veriaci z Tepličky.

JOZEF SENDREJ |

VYDÁVA

Rímskokatolícka cirkev,
farnosť MarkušovceZodpovedná redaktorka:
Mgr. Monika HodnickáRedaktori:
Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Chovancová
Mgr. Zuzana
Klučárová, PhD.Sadzba a grafická úprava:
Dana KoškováTechnické spracovanie:
Tlačiareň Kežmarok

www.pokojadobro.sk

Jazyková úprava:
Mgr. Barbora ChovancováOdborný konzultant:
Mgr. Štefan SalokaImprimatur:
prof. ThDr. František
Tondra, spišský
diecézny biskupBÚ 16. 2. 1999,
č. prot. 113/99.
Registrované OÚ,
odbor školstva a kultúry
v Spišskej Novej Vsi,
reg. č. 2/99.

Náklad 600 kusov.

Adresa redakcie:
Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Markušovce,
Michalská 52,
053 21 MarkušovceKontakty:
www.pokojadobro.skf www.facebook.com/
PokojadobromarkušovceRedakcia si vyhradzuje
právo upravovať
príspevky.Nevyžiadané rukopisy
nevraciamy.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou
obce Markušovce.

"V nedeľu 23. februára 2025 zomrela vo veku 81 rokov
pani **Marie Dytrychová**, mistr zvonař.
Pochovaná bola v Olomouci v stredu 26. februára 2025.

Cítim povinnosť si na túto pani spomenúť.

V roku 2003 som bol, okrem iného, aj farárom v Markušovciach.

A realizovali sme s pani Dytrychovou zvon "Ján Vojtaššák" (320 kilový zvon),
ktorý je umiestnený vo veži Kostola sv. Michala archanjela v Markušovciach.
Markušovský zvon "Ján Vojtaššák" je jediný zvon na svete s týmto menom.

Uliala ho pani Marie Dytrychová z Brodku u Přerova.

Pani Marii Dytrychovej prajem večný odpočinok." *Mons. Ján Duda*